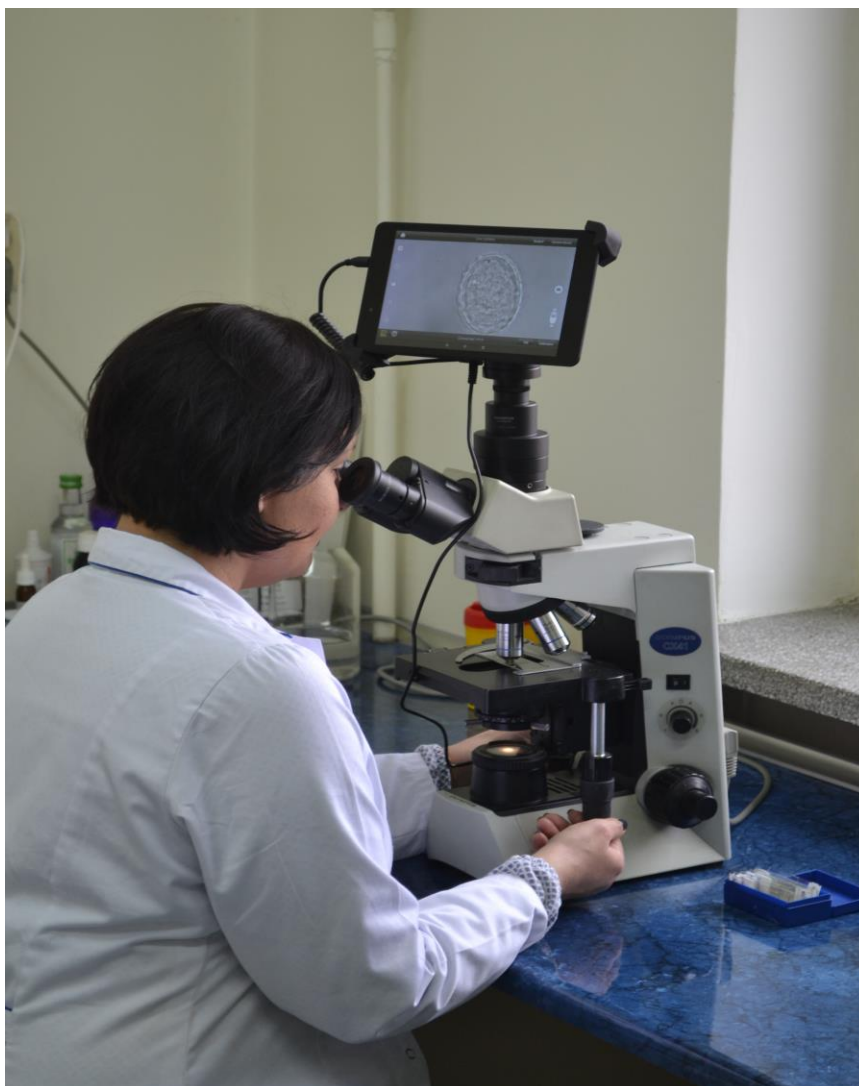




**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU BUSKIEGO
ZA 2020 ROK**



Busko-Zdrój, luty 2021

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 59 z zm.), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Nadzorem objętych jest 71 451 mieszkańców powiatu buskiego (stan na 30.06.2020r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu buskiego przeprowadził 978 kontroli, wydał 1853 decyzje, w tym 1751 o nałożeniu izolacji domowej lub kwarantanny w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 lub kontakcie z osobą zakażoną, nałożył 26 mandatów na kwotę 7 500zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 3 845 badania laboratoryjne, w tym 138 oznaczeń chemicznych, 3 360 oznaczeń fizycznych i 6 166 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych. PSSE busko-Zdrój nie wykonuje badań w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań.

W laboratorium został przeprowadzony w 2020 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audit zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu buskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych. Niniejsza ocena nie uwzględnia stanu sanitarnego podmiotów, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym.



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu buskiego, pomimo epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2 pozostawało na dobrym poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 59 z zm.).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

| SPIS TREŚCI | Str. |
|--|------|
| I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO | 6 |
| II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ | 10 |
| III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY | 13 |
| IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK | 15 |
| V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA | 19 |
| VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY | 22 |
| VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA | 26 |
| VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU | 32 |
| IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA | 43 |
| X. PODSUMOWANIE | 52 |

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. W związku z tym na terytorium Polski został ogłoszony stan epidemii. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie buskim 16 marca 2020 r.

W 2020 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od marca do grudnia potwierdzono **1524 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **102** osoby spośród zakażonych były hospitalizowane. Zarejestrowano **55** zgonów z powodu Coronavirusa, z czego 43 osoby miały choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu buskiego objęto kwarantanną **11 650 osób** i nadzorem epidemiologicznym **482 osoby**. Liczba zleconych testów PCR przez PPIS w Busku- Zdroju na terenie powiatu buskiego do wykonania przez laboratoria wynosiła w 2020 roku 4013. Należy zaznaczyć, iż ZOZ Busko-Zdrój oraz szpitale uzdrowskowe i sanatoria miały możliwość zlecenia testów i je zlecały. Od 02.09.2020 r. zlecenia testów również realizowali lekarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Pod koniec roku sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 znacząco się poprawiła. Najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie była w miesiącu październiku- 448 potwierdzonych zachorowań na SARS-CoV-2 i w listopadzie – 815 potwierdzonych zachorowań na SARS-CoV-2. Zmniejszyła się liczba zleconych testów jak również znacząco spadła liczba pozytywnych wyników. Badania przesiewowe, które zleca PPIS w Busku- Zdroju na nadzorowanym terenie również charakteryzują się mniejszym odsetkiem wyników pozytywnych w stosunku do wcześniejszych badań. Należy jednak zaznaczyć, iż sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 jest niestabilna i może w 2021r. dochodzić do znaczących wzrostów zakażeń.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2018-2019 w roku **2020** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2020** nastąpił znaczny **spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2019 w powiecie buskim zarejestrowano **382** przypadki ospy wietrznej, natomiast w roku **2020** zarejestrowano **142** przypadki ospy wietrznej.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

W **2020 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez Salmonellę. W 2019 roku było ich 17, natomiast w **2020** odnotowano **14** zachorowań wywołanych przez Salmonellę.

przy zapadalności - w 2019 r. 23,59/100 tys. dla powiatu i 22,06/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 24,07/100 tys. w kraju.
- w **2020** r. 19,06/100 tys. dla powiatu i 9,67/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 13,73/100 tys. w kraju.

W roku **2020** liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczkę zakaźną) typu **B spadła** w stosunku roku 2019. Podobny spadek zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu **C** odnotowano **2020 r.** w porównaniu do roku 2019.

W **2020** r. nie zarejestrowano żadnego przypadku w powiecie buskim **WZW B**, w 2019 r. – **2** przypadki:

przy zapadalności - w 2019 r. 2,22/100 tys. dla powiatu i 2,58/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 7,33/100 tys. w kraju.
- w **2020** r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,32/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,54/100 tys. w kraju.

W 2019 roku w powiecie buskim zarejestrowano 2 przypadki **WZW C**, w **2020 r.** – **0** przypadków:

przy zapadalności – w 2019 r. 2,22/100 tys. dla powiatu i 6,38/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,55/100 tys. w kraju.
- w **2020** r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,22/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,42/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w latach 2019-2020 odnotowano **znaczný spadek** zachorowań w powiecie buskim w **2020 r.**

W 2019 w powiecie buskim zarejestrowano **16 przypadków** zachorowań na Boreliozę, a w roku **2020** - **10 przypadków**.

Zapadalność dla powiatu w 2019 r. – 22,20/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 26,91/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 53,66/100 tys. mieszkańców.

- w **2020 r.** – dla powiatu 14,00/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 17,31/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,63/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych

Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2020 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie buskim.

| Szczepienie | Rocznik | Rodzaj szczepienia | Wykonawstwo w powiecie w 2020 r. | Analogiczne wykonawstwo w 2019r. |
|---|------------------------|---------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| BCG | 2020 | Szczepienie noworodkowe | 99% | 98,7% |
| Szczepienie p/WZW B | 2020 | Szczepienie pierwotne + uzupełniające | 89,1 % | 89% |
| | 2019 | Szczepienie pierwotne + uzupełniające | 100% | 98,6% |
| DTP (blonica, tężec, krztusiec) | 2020 | Szczepienie pierwotne | 46% | 49,3% |
| | 2019 | Szczepienie pierwotne + uzupełniające | 97,8 % | 97,8% |
| Hib (przeciwno Haemophilus influenzae typu b) | 2020 | Szczepienie pierwotne | 46% | 49,3% |
| | 2019 | Szczepienie pierwotne + uzupełniające | 97,8% | 97,8% |
| Zakażenia Streptococcus Pneumoniae | 2020 | Szczepienie pierwotne | 60,9% | 62,4% |
| | 2019 | Szczepienie pierwotne + uzupełniające | 97,4% | 98% |
| Odra, świnka, różyczka | 2019 | Szczepienie pierwotne | 72,3% | 81,2 % |
| DTaP + Polio | 2015 | Szczepienie I przypominające | 74,9% | 79 % |
| Odra, świnka, różyczka | 2011 (10 rok życia) | rewakcyjnacja | 75,3% | 92,8% |
| blonica + tężec + krztusiec (14 rok życia) | 2007 | Szczepienie II przypominające | 83% | 94,1 % |
| Td blonica + tężec (19 rok życia) | 2002 | Szczepienie III przypominające | 86,5% | 75,2% |

Na terenie powiatu buskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 13 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2017 r. nastąpił wzrost liczby środowisk antyszczepionkowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

prowadził kolejnych **17** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w 2 przypadkach dzieci zostały zaszczepione.

W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych **26** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione, **6 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 10 przypadkach postępowanie jest w toku. W **2019 r.** zgłoszono **16 nowych środowisk antyszczepionkowych**. W **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione. Natomiast **5 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 .

W **2020 roku nieznacznie spadła** liczba osób szczepionych przeciwko wściekliźnie ponarażeniowo . W roku 2019 było 16 osób szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2020** było **13 osób**.

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2019 - 2020

| Lp. | ROK | Powiat buski | |
|--------------------------------------|------|-------------------|---------------------------|
| | | Liczba przypadków | Współczynnik zapadalności |
| 1. | 2019 | 14 | 19,4 |
| 2. | 2020 | 8 | 11,2 |
| Liczba ludności w powiecie w 2019 r. | | 72 058 | |
| Liczba ludności w powiecie w 2020 r. | | 71 451 | |

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 odnotowano **spadek** nowych zachorowań na gruźlicę w roku 2020 .

W 2020 roku zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, 6509 podejrzeń zachorowań na grypę, z czego hospitalizowano 40 osób. Wśród osób hospitalizowanych potwierdzono 7 przypadków grypy typu A w tym 2 zachorowania wśród dzieci do lat 14.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu buskiego** nadzorem sanitarnym objęto 15 urządzeń tj. 14 wodociągów publicznych, posiadających własne ujęcia wody jak również 2 - sieci wodociągowe na terenie gminy Tuczępy zasilane przez ujęcia wody znajdujące się na terenie powiatu staszowskiego (ujęcie w Szydłowie oraz ujęcie w Staszowie).

Pod nadzorem PSSE w Busku-Zdroju od roku 2020 znajduje się również 1 urządzenie lokalne funkcjonujące na terenie powiatu buskiego tj. wodociąg szpitala w Busku-Zdroju.

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu buskiego w okresie sprawozdawczym kontrolowano 15 urządzeń posiadających własne ujęcia wody.

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d - brak

Ujęcie wody dla wodociągu Zwierzyniec gm. Busko-Zdrój – zostało unieruchomione od 02.11.2018r. sieć wodociągową podłączono do wodociągu publicznego Busko-Zdrój.

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (12 obiektów, 34,39 tys. ludności)

1. Ruczynów, gm. Busko Zdrój
2. Wolica, gm. Stopnica
3. Strzałów, gm. Stopnica
4. Podlasek, gm. Stopnica
5. Jurków, gm. Wiślica
6. Wójeczka, gm. Pacanów
7. Żabiec, gm. Pacanów
8. Nowy Korczyn, gm. Nowy Korczyn
9. Solec Zdrój, gm. Solec Zdrój
10. Kików, gm. Solec Zdrój
11. Piestrzec, gm. Solec Zdrój
12. Gorzakiew, gm. Gnojno

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (2 obiekt, 37,27 tys. ludności)

1. Wodociąg publiczny Busko Zdrój
2. Stary Korczyn, gm. Nowy Korczyn

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. Szpitala Busko-Zdrój (0,87 tys.)

Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne.

Na terenie powiatu buskiego **w ramach nadzoru** nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – **81** prób wody. Analizy wody wykazały:

- w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia - zakwestionowano jakość mikrobiologiczną wody (b.coli)
- w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia - zakwestionowano jakość fizykochemiczną wody (incydentalnie odnotowano podwyższony parametr jonu amonowego).

Tab 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

| Gmina (liczba prób) | Wodociąg | Monitoring kontrolny /badania podstawowe/ | Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/ | Liczba prób kwestionowanych fiz-chem | Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie |
|---------------------|------------------------|---|---|---|---|
| Busko-Zdrój (13) | Busko-Zdrój | 6 | 2 | - | - |
| | Ruczynów | 4 | 1 | - | - |
| Gnojno (5) | Gorzakiew | 4 | 1 | - | - |
| Nowy Korczyn (7) | Nowy Korczyn | 6 | 1 | - | - |
| Stary Korczyn (5) | Stary Korczyn (ujęcie) | 5 | - | - | - |
| Pacanów (10) | Wójcieszka | 4 | 1 | - | - |
| | Żabiec | 4 | 1 | - | - |
| Solec-Zdrój (13) | Solec-Zdrój (Groczków) | 4 | 1 | - | - |
| | Piastrowice | 4 | 1 | - | 1 x wynik nieprawidłowy bakterie coli=7 |
| | Kików | 2 | 1 | 1 x wynik nieprawidłowy jon amonowy=6,6 | - |
| Stopnica (15) | Wolica | 4 | 1 | - | - |
| | Podlasek | 4 | 1 | - | - |
| | Strzałków | 4 | 1 | - | - |

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

| Gmina (liczba prób) | Wodociąg | Monitoring kontrolny /badania podstawowe/ | Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/ | Liczba prób kwestionowanych fiz-chem | Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie |
|-------------------------|-----------|---|---|--------------------------------------|---|
| Wiślica (5) | Jurków | 4 | 1 | - | - |
| Tuczepy (6) | Szydłów | 4 | - | - | - |
| | Staszów | 2 | - | - | - |
| Szpital Busko-Zdrój (2) | ZOZ Busko | 2 | - | | |
| RAZEM (81) | | 67 | 14 | 1 | 1 |

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał **oceny wszystkich wyników** badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „**oceny bieżące jakości wody**” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczynał postępowanie administracyjne.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań własnych (kontroli urzędowej) oraz kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydał decyzję o warunkowej przydatności dla:

- **wodociągu Piestrec** gm. Solec Zdrój od dnia 21.10.2020r. do 24.11.2020r. ze względu na przekroczenie prametrów bakteriologicznych, wykryto *Bakterie grupy coli=7*,

W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody w wodociągach, zarządcy podejmowali natychmiastowo działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu znajdują się 2-ujęcia powierzchniowe wody na rzece Nidzie tj. ujęcie w Starym Korczynie oraz ujęcie w Nowym Korczynie.

Ujęcie wody w Nowym Korczynie zaopatruje w wodę całą gminę Nowy Korczyn. Ujęcie w Starym Korczynie zaopatruje sieci wodociągowe: na terenie powiatu Kazimierza

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Wielka: częściowo gminę Bejsce, całą gminę Opatowiec oraz miejscowości na terenie gmin Koszyce (pow. Proszowice) i Szczurowa (pow. Brzesko).

Kontroli poddawano jakość wody w rzece Nidzie, pobrano **2 próby** wody do badania w kierunku radiacji - nie kwestionowano jakości wody.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii **Legionella sp.** w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

W 2020r. kontrolowano, jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Pińczowie oraz Szpitalu Interkard w Pińczowie. Jakość ciepłej wody w obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

Na terenie powiatu buskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna pobrała do badania **111** prób ciepłej wody w **19** obiektach podmiotach leczniczych (skontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody) - nadzorowane przez PPIS w Busku-Zdroju.

Jakość ciepłej wody we wszystkich wymienionych obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii legionella – niewykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat buski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **81** prób wody (67 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 14 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie buskim** w roku sprawozdawczym 2020r. wydano:

- 1) 1 decyzję merytoryczną – unieruchomienia wodociągów
- 2) 1 decyzję merytoryczną – uruchomienia wodociągów (przydatność do spożycia)
- 3) 4 decyzje opłatowe za ponadnormatywne wyniki wody

Na terenie powiatu buskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie Gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w PPSE w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (decyzje środowiskowych uwarunkowań)

W 2020 roku nie dokonywano żadnych uzgodnień przedsięwzięć na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Czynność uzgadniania przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona jest postępowaniem w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przedmiocie w roku 2020 wydano 40 opinii dla inwestycji planowanych na terenie powiatu buskiego.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2020 roku wydano ogółem 12 opinii o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznajomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2021r., poz. 195/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2020 roku wydano 52 opinie w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 26 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania stanowiska.

Inne opinie sanitarne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne w ilości 107 w zakresie:

- pracy merytorycznej sekcji (opinie sanitarne dla obiektów szkolnych, opinie o obiektach nadzoru farmaceutycznego (dział farmacji szpitalnej), opinie dla obiektów obrotu bronią i amunicją, opinie o spełnieniu wymogów lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal w którym ma być prowadzone izolatorium oraz zajmował stanowiska o obiektach przeznaczonych na kwarantannę)
- związane z ze stanem epidemii w kraju.

Postępowania administracyjne

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego prowadziła na terenie powiatu buskiego 10 postępowań w zakresie kar za naruszenia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 . Nałożono 3 kary pieniężne administracyjne na łączną kwotę 30 000 zł.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie zajmował stanowisk na etapie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w trybie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020r. Nr 283 ze zm.)

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 7 ustępów publicznych (w roku sprawozdawczym skontrolowano 5):

1. Ustęp publiczny w Busku Zdroju przy ul. Kopernika/Kościuszki
2. Ustęp publiczny w Busku Zdroju w Parku Zdrojowym
3. Ustęp publiczny w Busku-Zdroju ul. 1-go Maja – *obiekt nieczynny*
4. Ustęp publiczny Wiślica
5. Ustęp publiczny Stopnica
6. Ustęp publiczny Nowy Korczyn
7. Ustęp publiczny Pacanów

Obiekty te działają cały rok, za wyjątkiem ustępu publicznego w Parku Zdrojowym w Busku-Zdroju (czynny w sezonie letnim).

Kontrolowane obiekty posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo. W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny skontrolowanych ustępów publicznych, jako stan niebudzący zastrzeżeń.

2.2 Obiekty pomocy społecznej

Liczba obiektów w ewidencji ogółem- 12 (skontrolowano 1)

- a) Domy pomocy społecznej – 6
 - DPS Słupia gm. Pacanów,
 - DPS Świniary gm. Solec-Zdrój,
 - DPS Rataje Słupskie gm. Pacanów,
 - DPS Zborów gm. Solec-Zdrój,
 - DPS Gnijno gm. Gnojno,
 - Dom Pomocy Rodzinnej „VENA” Skotniki Duże 93 gm. Busko-Zdrój
- b) Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - 1
 - Środowiskowy Dom Samopomocy w Świniarach gm. Solec-Zdrój
- c) Placówki zapewniające całodobową opiekę - 4
 - Hostel dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Świniarach przy DPS,
 - Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością w Świniarach
 - Hostel „Nadzieja Rodzinie” w Janinie gm. Busko-Zdrój
 - Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach 66 A, 28-142 Tuczepy (k)
- d) Noclegownie dla bezdomnych – 1
 - (Noclegownia dla bezdomnych MGOPS w Busku –Zdroju)

W roku bieżącym objęto nadzorem nowe **Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach** Niziny 66A, 28-142 Tuczepy prowadzone przez Akademię Innowacji Społecznych Bieganów 72A, 96-316 Międzyborów. W związku z pandemią w roku sprawozdawczym skontrolowano 1 wyżej wymieniony obiekt pomocy społecznej. Stan skontrolowanego obiektu oceniono jako dobry.

2.3 Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne tj. hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. pokoje gościnne. Skontrolowano:

- 3 hotele
- 3 pensjonaty

Skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Sytuacja wystąpienia pandemii spowodowała czasowe ograniczenia i czasowe zawieszenie działalności obiektów hotelarskich.

2.4 Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usługę.

W 2020r. na terenie powiatu buskiego dokonywano kontroli sanitarnych **9** zakładów. W dwóch zakładach za stwierdzone nieprawidłowości wydano **2 decyzje** merytoryczne z opłatą.

W związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.



Sprawdzano m.in. zapewnienie :

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- procedur zapobiegawczych w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem pracownika
- procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u klienta.
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty. Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre.

2.5 Obiekty komunikacji publicznej

Przeprowadzono kontrolę sanitarno-techniczną Dworca PKS w Busku Zdroju. Obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w instalacje wodociągową, kanalizację i klimatyzację – stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.6 Cmentarze

W roku sprawozdawczym 2020 skontrolowano 2 obiekty cmentarne na terenie gm. Gnojno. Wydano **1 decyzję** merytoryczną przedłużającą termin wykonania zaleceń. Zalecenia wykonane w całości.

2.7 Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu buskiego znajdują się 2 domy przedpogrzebowe – w roku sprawozdawczym nie kontrolowano.

2.8 Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, obiekty sportu i kultury.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono **17** obiektów:

- 2 stacje paliw
- 2 pralnie
- 2 obiekty sportowe w tym jeden oceniono, jako zły
- 1 - siedziba Urzędu Miasta i Gminy - w dalszym ciągu obiekt oceniono, jako zły
- 1 kontrola *warunków sanitarnych przeprowadzenia ekshumacji*
- 1 kontrola przystanków na terenie gm. Gnojno
- 8 innych kontroli interwencyjnych m.in nieprawidłowej gospodarki odpadami, lokali mieszkaniowych

W czasie kontroli obiektów użyteczności publicznej oceniono 2 obiekty jako złe pod względem technicznym, wydano **3 decyzje merytoryczne z opłatą**:

- Stadion w Pacanowie
- Siedziba Urzędu Miasta i Gminy w Wiślicy
- Stacji paliw w Tuczępach.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

- **Stan sanitarny Kąpielisk:**

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu buskiego nie zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju „miejsc okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli”.

- Akwen w Solcu Zdroju nie funkcjonował.
- Zbiornik rekreacyjno-retencyjny w Radzanowie od 2018r. posiada statut „terenu rekreacyjnego” jedynie do plażowania, piknikowania, nie do kąpeli.

- **Stan sanitarny Pływalni i basenów kąpielowych**

W ewidencji PSSE na terenie powiatu buskiego znajduje się 14-obiektów kąpielowych.

- 5 obiektów kąpielowych krytych (całorocznych)
- 8 basenów rehabilitacyjnych krytych (całorocznych)
- 1 basen sezonowy kryto-odkryty w Stopnicy.

W związku z pandemią COVID-19, w bieżącym roku sprawozdawczym – pływalnia funkcjonowała w ograniczonym zakresie, obiekt zawieszał swoją działalność oraz stosował się do obostrzeń w związku z rozpowszechnianiem się koronawirusa. Funkcjonowanie obiektu (w terminach dozwolonych) uwarunkowane było spełnieniem niezbędnych wymogów sanitarnych. Zarządcy pływalni / basenów regularnie kontrolowali jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej. Woda na pływalniach kontrolowana była zgodnie z ustalonym **harmonogramem**, natomiast baseny rehabilitacyjne w oparciu o wytyczne **instrukcji funkcjonalnych** obiektów.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

W 2020r. PPIS na powiecie buskim wykonał **5 kontroli** na pływalniach (kontrola stanu technicznego obiektów).

- W sanatorium Włókniarz **1 basen Orchidea** oceniono jako ze złym stanem technicznym
- Basen sezonowy w Stopnicy przy Gminnym Centrum Kultury ul. Kazimierza Wielkiego 15 (pływalnia kryto-odkryta – sezonowa) – w roku sprawozdawczym nieczynny
- Na podstawie wyników badań zrealizowanych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej zarządców basenów – PPIS w Busku-Zdroju wydał **7 decyzji** administracyjnych dotyczących - 6 decyzji w sprawie zamknięcia i otwarcia obiektów oraz 1 opłatowa za kwestionowaną kontrolę. Nałożono **1 mandat karny** z uwagi na zły stan sanitarny podbasenia.

Czasowe unieruchomienia niecek na pływalniach i basenach dotyczyły obiektów tj:

- Pływalni w Sanatorium Bristol
- Pływalni w Hotel „Słoneczny Zdrój”
- Jacuzzi w Lawendowym Zdroju Medycyna i SPA

W przypadku pogorszenia się jakości wody w nieckach basenowych PPIS w Busku-Zdroju bezzwłocznie informował zarządców za pomocą pism interwencyjnych / decyzji administracyjnych, nakazujących podjęcie działań naprawczych.

Wnioski:

Priorytetem działań w okresie pandemii był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia. Wydano **12 decyzji** na obiekty użyteczności publicznej. **Nałożono 1 mandat karny.**

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu buskiego, pod nadzorem PSSE w Busku-Zdroju znajduje się 5 szpitali (1-powiatowy, 1-specjalistyczny, 3-uzdrowskie). W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 (kontrola sprawdzająca).

- 1) Szpital Powiatowy w Busku-Zdroju ul. Boh. Warszawy 67
- 2) Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny „Górka” ul. Dr Starkiewicza 1, Busko-Zdrój
- 3) Szpital Uzdrowski „Włókniarz”, Busko-Zdrój, ul. Rokosza 1

- 4) Szpital Uzdrawiskowy „Krystyna”, Busko-Zdrój, ul. Rzewuskiego 3
- 5) Szpital Uzdrawiskowy „Słowacki”, Busko-Zdrój, ul.1-go Maja 33

Na obiekt tj. Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny „Górka” w Busku-Zdroju wydano decyzję administracyjną dotyczącą stanu technicznego schodów ewakuacyjnych. Zalecenia w roku bieżącym zostały wykonane.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie w/w szpitale zaopatrywane są w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Ponadto Szpital Powiatowy w Busku-Zdroju ul. Boh. Warszawy 67 posiada własne ujęcie wody tj. wodociąg lokalny ZOZ.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Obiekty szpitalne w roku sprawozdawczym niekontrolowane w zakresie postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Obiekty szpitalne w roku sprawozdawczym niekontrolowane w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

1.4 Prosektoria

Na nadzorowanym terenie znajduje się Prosektorium przy Powiatowym Szpitalu w Busku-Zdroju – w roku sprawozdawczym nie kontrolowano.

2. Sanatoria

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 16 obiektów sanatoryjnych (w tym 11 w Busku- Zdroju i 5 w Solcu-Zdroju). Skontrolowane 5.

Zmiana: Sanatorium „Oblęgorek II ul. Spokojna 4, Busko Zdrój – nie prowadzi działalności

2.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie sanatoria w Busku Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

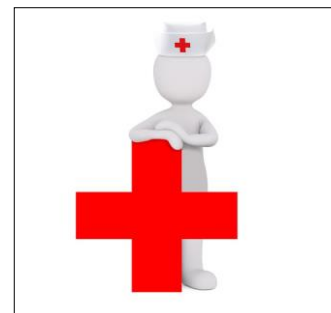
Sanatoria w Solcu-Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg Solec-Zdrój, natomiast „Łazienki – budynki Zakładu Przyrodoleczniczego” przez wodociąg sieciowy Stary Korczyn. Jakość wody zgodna z obowiązującymi wymogami.

2.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w kontrolowanych obiektach sanatoryjnych prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Postępowanie z odpadami medycznymi zgodne z opracowanymi procedurami.

2.3 Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych sanatoriach wydzielone są magazyny bielizny czystej i brudnej, postępowanie z bielizną nie budzi zastrzeżeń.



3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

W roku sprawozdawczym skontrolowano – 8 podmiotów, wydano **1 decyzję** przedłużającą wykonanie zaleceń.

- **Ośrodki zdrowia i przychodnie – 16**, skontrolowano **6**.

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

- **Hospicja – 1** /skontrolowano **1**/

Hospicjum to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Sienna 5, 25-725 Kielce.

Obiekt znajduje się aktualnie pod adresem ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój.

- **ZOL -1**/skontrolowano **1**/

ZOL to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Sienna 5, 25-725 Kielce.

Obiekt znajduje się aktualnie pod adresem ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój.

- **Inne zakłady** (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) -**1**

Pogotowie w Busku-Zdroju- w roku sprawozdawczym nie kontrolowano

- **Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne – 2** obiekty

W roku 2020 nie skontrolowano żadnego obiektu (*kontrolowane przez pion epidemiologii*)

- **Zakłady rehabilitacji leczniczej** (ogółem obiektów 9, skontrolowano **0**)

Dla obiektu tj. Zakład Przyrodolecznicy Uzdrawiska Busko-Zdrój S.A. wydano **1 decyzję** przedłużającą wykonanie zaleceń (zalecenia dot. wentylacji nawiewno-wywiewnej na Sali kinezyterapii). Zalecenia te zostały wykonane w całości.

- **Inne ambulatoryjne świadczenia** (ogółem obiektów 8, skontrolowano: **0**) tj.:

- *Pracownia Tomografii Komputerowej ul. Bohaterów Warszawy 67 w Busku- Zdroju*
- *Poradnia Zdrowia Psychicznego na terenie DPS w Świniarach.*
- *6 Punktów pobrań materiałów, kontrole punktów pobrań przeprowadzone przez pion epidemiologiczny)*

3.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3 Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane są prześcieradła jednorazowego użytku.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

VIII. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.



Zasadniczą tematyką w 2020r. było prowadzenie działań wynikających z ustaleń FORUM dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH, prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne oraz prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 329 obiektów. W 2020r. skontrolowano 47 obiektów.

1. Zakres kontroli warunków pracy

| Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy | Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2020r. |
|--|--|
| 5 | 15 |
| 6 – 20 | 26 |
| 21 – 50 | 4 |
| 51 – 100 | 1 |
| 101 – 250 | 1 |
| >250 | 0 |
| ogółem | 47 |

Tabela 1.

W 2020 r. przeprowadzono 62 kontrole w 47 zakładach zatrudniających 421 pracowników.

Tabela 2.

| Temat | Liczba kontroli |
|-----------------------------------|-----------------|
| Warunki pracy w zakładach | 37 |
| Substancje i mieszaniny chemiczne | 6 |
| Czynniki rakotwórcze i mutagenne | 1 |
| Produkty biobójcze | 18 |

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2020r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Edukacja

W 2020r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Edukacja
- Produkcja artykułów spożywczych

W 2020r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Opieka zdrowotna
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2020r. kontroli wydano 14 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Dokonania oceny ryzyka zawodowego.
3. Czynników biologicznych.
4. Substancji i mieszanin chemicznych.
5. Doprowadzenia do należytego stanu pomieszczenia hali produkcyjnej.
6. Przeszkolenia i wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za udzielenie I pomocy.

7. Sporządzenia rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia.
8. Sporządzenia kart badań czynników szkodliwych dla zdrowia.
9. Zapewnienia pracownikom odpowiednich pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.
10. Udostępnienia pracownikom instrukcji I pomocy.
11. Zapewnienia pracownikom apteczki I pomocy.
12. Zapewnienie wody bieżącej w toalecie i jadalni.
13. Zapewnienia pomieszczenia szatni dla pracowników.
14. Uporządkowania placu wokół zakładu.
15. Udostępnienia pracownikom instrukcji stanowiskowych.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2020r. w powiecie buskim nie stwierdzono żadnych nowych przekroczeń normatywów higienicznych.

Przekroczenia NDN hałasu występują w 4 zakładach pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 47 osób.

Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem. Wprowadziły w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDS i NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych doprowadzono pomieszczenia higieniczno – sanitarne do właściwego stanu higienicznego.

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją żywności zapewniono szafki w szatni.

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją wyrobów tekstylnych zapewniono bieżącą wodę w toalecie i jadalni, zapewniono szatnię, zapewniono właściwy stan pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, właściwy stan pomieszczeń pracy, uporządkować plac wokół zakładu.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 6 kontroli tematycznych w 6 zakładach stosujących, magazynujących, wprowadzających do obrotu i produkujących substancje i mieszaniny chemiczne.

Na terenie powiatu objęty nadzorem jest 1 zakład wprowadzający do obrotu jako pierwszy na terytorium Polski mieszaniny chemiczne z Unii Europejskiej. W 2020r. nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakładzie.

Ponadto w 2020r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 10 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne u stosujących. Wydano 5 decyzji administracyjnych dotyczących stosowania mieszanin chemicznych. 3 decyzje zostały wykonane, a w przypadku dwóch pozostałych nie upłynął termin ich wykonania.

3.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Przeprowadzono 1 kontrolę w 1 zakładzie, w którym występuje narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne (narażenie na włókna azbestu podczas rozbiórki i składowania materiałów, zawierających azbest).

Decyzji nie wydawano.

3.5. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2020r. przeprowadzono ogółem 18 kontroli w 18 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.6. Czynniki biologiczne

Zakłady, w których występuje najwięcej szkodliwych czynników biologicznych to: domy opieki społecznej, laboratoria diagnostyczne, ośrodki zdrowia, gospodarka ściekami i odpadami.

W 2020r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 4 przypadkach skontrolowano czynniki biologiczne. Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące czynników biologicznych, które zostały wykonane.

3.7. Choroby zawodowe

W 2020r. przeprowadzono 10 wizytacji w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 10 kart ocen narażenia zawodowego. Wydano 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (nauczyciel, masażysta, rolnik, spawacz).

4. Podsumowanie

W 2020r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (np. rządowy „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009÷2032”, wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W porównaniu z 2019r. zaobserwowano znaczny spadek w zakresie stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych (7 zakładów w 2019r. i brak przekroczeń w 2020r.). Spadek w zakresie stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Zaobserwowano natomiast wzrost stwierdzonych chorób zawodowych (w 2019r. wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową w powiecie buskim (nauczyciel) zaś w 2020r. wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (nauczyciel, masażysta, rolnik, spawacz).

Należy podkreślić, iż w przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

Również w przypadku rolnika i masażysty niemożliwym jest uniknięcie narażenia z powodu dużej ilości czynników alergizujących w otoczeniu oraz wrażliwości osobniczej jednostki.

W przypadku spawacza oprócz zakładu na terenie działania tut. stacji pracował również w innych zakładach pracy. Należy podkreślić, że zakład, w którym pracował jest pod stałym nadzorem tutejszej stacji i z roku na rok warunki pracy pracowników tam zatrudnionych ulegają poprawie.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju znajdowało się 69 obiektów nauczania i wychowania oraz 11 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobki -2

Szkoły Podstawowe - 21

Przedszkola - 21

Zespoły Szkół -18

Licea Ogólnokształcące – 1

Domy Dziecka - 2

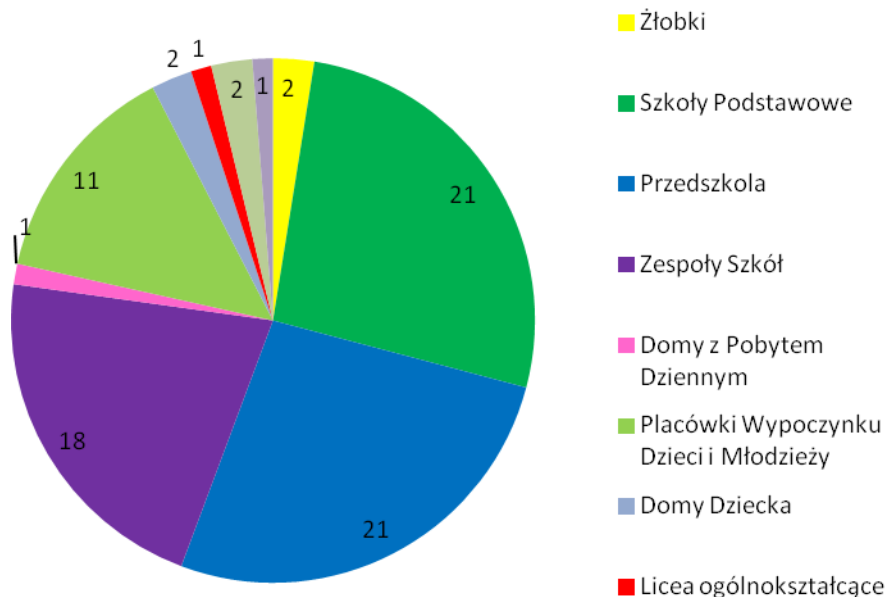
Domy z Pobytem Całodobowym -2

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Poradnia Pedagogiczno Psychologiczna - 1

- W 2020r. na terenie powiatu buskiego skontrolowano 19 obiektów nauczania i wychowania
- i 11 placówek wypoczynku.

Wykaz placówek oświatowo-wychowawczych nadzorowanych w 2020r. na terenie powiatu buskiego



2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno- higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie buskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020r. przeprowadzili 37 kontroli stanu sanitarnego i higienicznego w tym 11 kontroli na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2020r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 4 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarnego i higienicznego oraz 4 decyzje zmieniające termin wykonania. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów, podłóg, sanitariatów dla uczniów, stanu schowków porządkowych, schodów wejściowych, wymiany drzwi do sal lekcyjnych, wentylacji w sanitariatach, terenu wokół budynku, stanu technicznego mebli szkolnych tj stolików i krzesełek oraz wyposażenia pracowni informatycznych prawidłowe krzesełka przy stanowiskach komputerowych.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 19 skontrolowanych placówek nauczania i wychowania (4 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego),
- 4 placówek posiadało własne oczyszczalnie ścieków.

Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej

- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć, oraz ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

W roku sprawozdawczym 2020r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2020r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych.

W 2020r. pomiary mebli przeprowadzono w 3 placówkach . Badaniem objęto 193 stanowiska pracy ucznia (badaniem objęto 193 uczniów) w 21 oddziałach. Wszyscy uczniowie i przedszkolaki korzystają z prawidłowych stanowisk pracy ucznia. W 2 szkołach podstawowych zły stan techniczny mebli szkolnych uszkodzone blaty ławek i krzeselek (wydano decyzję na poprawę stanu sanitarnego i technicznego mebli – zalecenia zostały wykonane) .

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

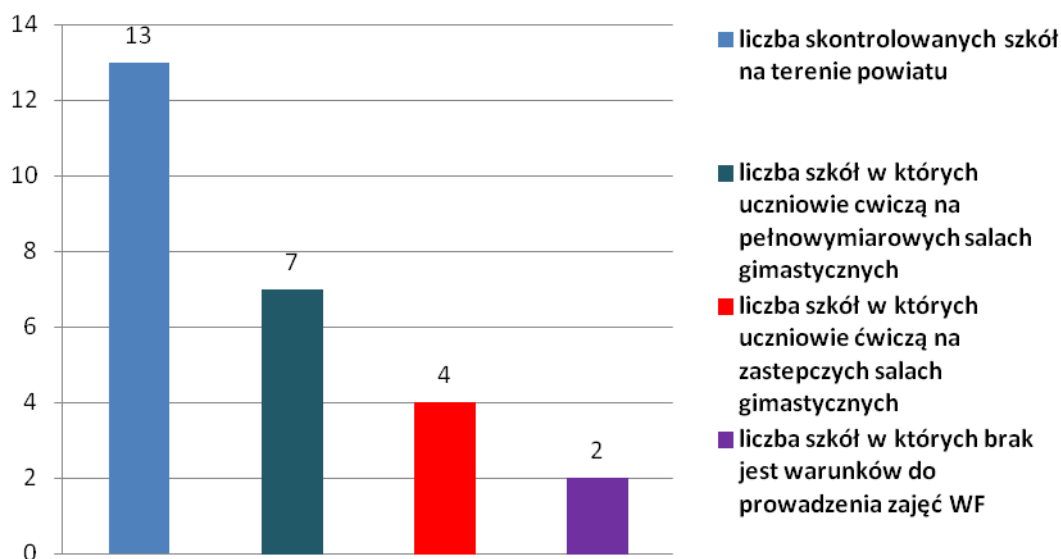
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu buskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych , zbiorowych , na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Spośród 13 skontrolowanych szkół w powiecie buskim - 4 szkoły podstawowe i 3 zespoły łącznie 7 szkół posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski, 4 zastępcze sale gimnastyczne i 2 szkoły nie posiadają warunków do prowadzenia zajęć WF . W 2 zespołach tj. Szkoły w Busku Zdroju – Centrum Kształcenia Zawodowego Kielce i Centrum Edukacji Sigma brak warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego uczniowie ćwiczą na wynajętych pełnowymiarowych salach gimnastycznych(podpisane umowy najmu).

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2020r. na terenie powiatu buskiego (skontrolowano w 2020r. 13 szkół)



Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2020r.

Ponadto 1 szkoły podstawowa i 1 zespół korzystają z basenu w ramach zajęć WF. Jedna szkoła podstawowa zajęcia wychowania fizycznego oprócz sali gimnastycznej odbywają na korytarzu.

Natryski

4 szkoły podstawowe i 3 zespoły posiadające szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski. Natryskownie są sprawne i czynne lecz nie są wykorzystywane po każdym zajęciach WF. Natryski są wykorzystywane tylko po dodatkowych zajęciach.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu w 2020r.

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania.

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 4 placówkach gdzie głównym problemem był brak możliwości

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020r. na terenie powiatu buskiego zorganizowano 11 placówek wypoczynku - 4 w miejscu zamieszkania i 7 w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych). Łącznie z wypoczynku skorzystało 253 dzieci.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 13 szkół w 2020r.)

Na terenie powiatu buskiego podczas kontroli bieżących w roku 2020 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 10 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 10 placówki wydawały posiłek jednodaniowy dla 500 uczniów,
- 1 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 203 uczniów,
- 1 placówka wydawały drugie śniadanie dla 70 uczniów.

Łącznie 201 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych przez MOPS lub GOPS.

Wnioski:

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2020r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2020r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 4 decyzje administracyjnych podczas gdy w 2019r. wydano 8 decyzji.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy w części placówek wymaga zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2020 roku nadzorem objęte były 2936 obiekty (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 129 obiektów tj. 4,4%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, wytwórnie kosmetyków oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami na terenie powiatu buskiego.

W 2020 roku wpisano do rejestru i wydano 19 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2020r. w rejestrze figuruje 1812 podmiotów o których mowa wyżej. 8 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja przetworów owocowo-warzywnych, przetworów zbożowych (mąka, kasza, płatki owsiane), tłoczenie na zimno i pakowanie w opakowania jednostkowe oleju lnianego, produkcja kapusty szatkowanej. W 2 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: produkcja ciast i tortów z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej oraz konfekcjonowanie kawy i herbaty z opakowań

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

zbiorczych producenta w mniejsze opakowania jednostkowe, bez zmiany postaci i charakteru produktu. Sprzedaż przepakowanych środków spożywczych wyłącznie poprzez internet zgodnie z otrzymanymi zamówieniami.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 199 kontroli i rekontroli sanitarnych, wydano:
 - 1 decyzję dotyczącą weryfikacji systemu HACCP,
 - 2 decyzje przedłużające termin wykonania wydanych decyzji,
 - nałożono 24 mandaty karne na kwotę 6250,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 9 kontroli tematycznych w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 21 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 15 prób truskawki świeżej, 1 próba maliny, 1 próba porzeczki czerwonej, 1 próba pomidorów, 1 próba sałaty gruntowej, 1 próba szpinaku świeżego, 1 próba selera. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych oraz chemicznych (*Escherichia coli*, *Salmonella*, *Listeria monocytogenes*, metale, pestycydy) – żadnej próbki nie kwestionowano.

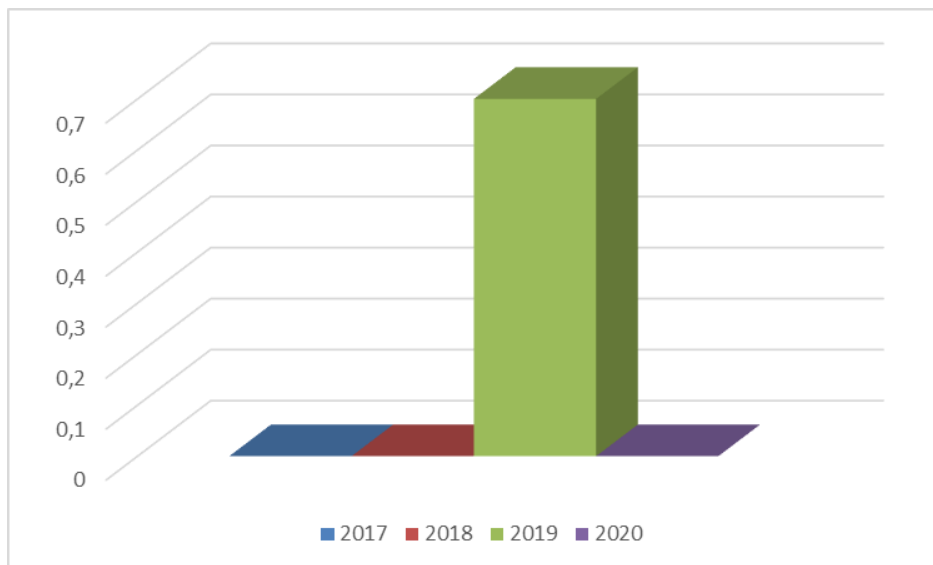
Przeprowadzono również kontrolę u producenta selera w związku z powiadomieniem alarmowym w sprawie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – chlorpiryfosu na poziomie $0,028 \pm 0,014$ mg/kg w produkcie pn.: seler korzeń, numer partii: 26.10.2020. W skład kwestionowanej partii selera wchodził seler pochodzący od nadzorowanego producenta produkcji pierwotnej. W trakcie czynności kontrolnych w gospodarstwie pobrano próbkę selera do badania laboratoryjnego w kierunku oznaczenia poziomu pozostałości pestycydów. W wyniku przeprowadzonych badań nie wykryto pozostałości oznaczanych substancji czynnych środków ochrony roślin na poziomach przekraczających NDP. Wyniki uzyskane dla pobranej próbki w zakresie oznaczanych substancji czynnych były zgodne z wymaganiami dotyczącymi NDP zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2005 (wraz z późniejszymi zmianami). W badanej próbce stwierdzono obecność substancji czynnej: chlorpiryfosu wycofanej z użycia w krajach UE w 2020r. Zgodnie z rejestrem środków ochrony roślin Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi termin na zakończenie stosowania chlorpiryfosu upłynął w dniu 16 kwietnia 2020r. W wyniku podjętych działań 375 kg selera zostało usunięte na kompostownik.

W 32 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów w zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2019r. 1 obiekt – sklep spożywczo-przemysłowy otrzymał Ocenę „niezgodną z wymaganiami”.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

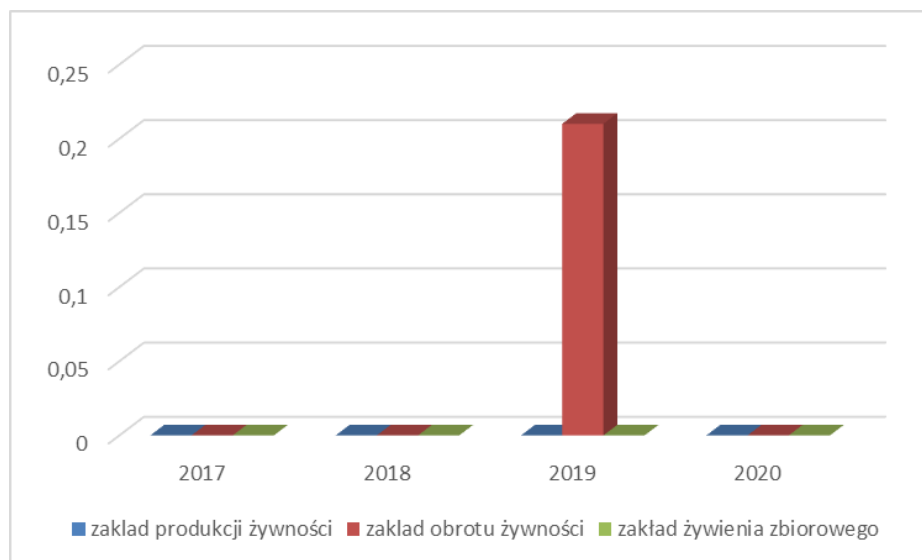
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych na terenie powiatu buskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1



Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu buskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

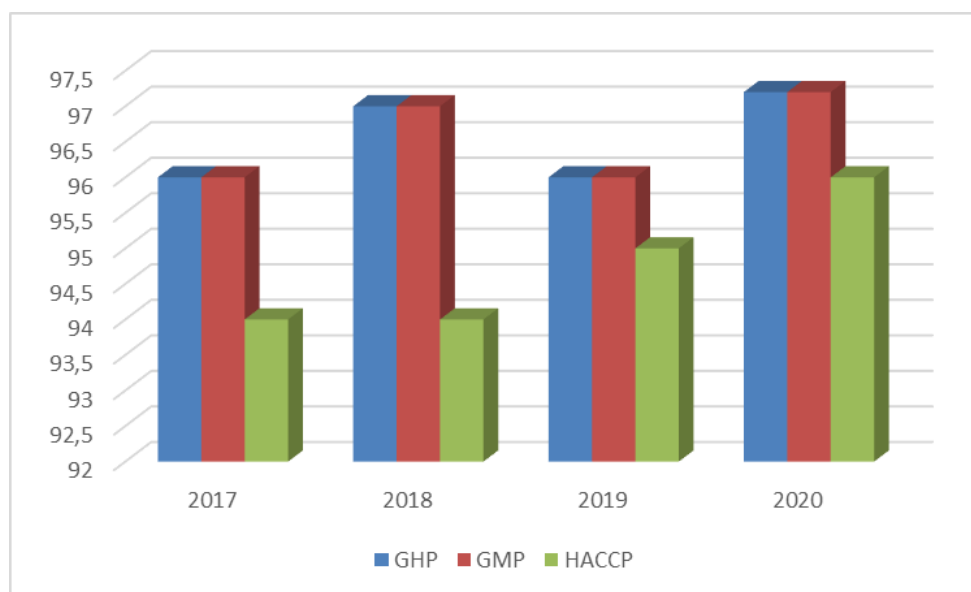
Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak czystości otoczenia obiektów,
- brak czystości i porządku w salach sprzedaży, w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych obiektów oraz szatniach personelu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków dezynfekcyjnych, ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach, brak zapewnionych warunków do higienicznego mycia rąk,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak funkcjonalności pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych z uwzględnieniem krzyżowania się dróg czynności „czystych i brudnych”
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów, skuteczności wykonywanych zabiegów myjąco-dezynfekujących, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności.

W 2020r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych. W 2019r. stwierdzono 1 obiekt niezgodny. Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznej poprawie 2019r. - 96%, 2020r. – 97%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznej poprawie: 2019r. - 95%, w 2020r. – 96%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności i jest to głównie rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3



Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2020 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 223 próbki środków spożywczych, zakwestionowano 7 próbek w tym jakoś zdrowotną 5 próbek oraz za niezgodności w zakresie znakowania 2 próbki co stanowi 3,1% pobranych próbek środków spożywczych.

➤ Mikrobiologicznie zbadano 156 próbek, zakwestionowano 5 próbek

Próbki zakwestionowane:

a) „Lody śmietankowe”

- Powód zakwestionowania: obecność Enterobacteriaceae w 5 próbkach

➤ Chemicznie zbadano 67 próbek.

Brak zakwestionowanych próbek w zakresie parametrów chemicznych.

Zakwestionowano natomiast znakowanie 2 próbek.

Próbki zakwestionowane:

a) „Kiełbasa Zborowska produkt wieprzowy średnio rozdrobniony wędzony pieczony”.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Powód zakwestionowania: brak wartości energetycznej wyrobu na etykiecie. co jest niezgodne z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności Dz. U. (UE) z 2011r., L 304/18 ze zmianami.

b) „MEDiFAR Dobry Magnez + witamina B6. 700 mg zmikronizowanego cytrynianu magnezu. Suplement diety. 30 kapsułek” „Multiwitamina smak pomarańczowy. Tabletki musujące”. Suplement diety.

Powód zakwestionowania: - w tabeli informującej o zawartości m. in. składnika mineralnego, w kolumnach dotyczących nazwy składników oraz zawartości (mg) w jednej kapsułce odniesiono się do związku chemicznego (cytrynian magnezu uwodniony), nie zaś do składnika mineralnego (magnez); - na opakowaniu, bezpośrednio pod nazwą użyto określenia „DOBRY”, co może sugerować, że przedmiotowy suplement diety ma szczególne właściwości; - brak jednoznacznego określenia podmiotu wprowadzającego do obrotu; - zakładając maksymalne zalecane dawkowanie 2 kapsułki 2 razy dziennie – dzienna porcja witaminy B6 20 mg, zgodnie z Uchwałą nr 18/2019 Zespołu do spraw suplementów diety z dnia 13.12.2019 r. – maksymalną ilość witaminy B6 w zalecanej dziennej porcji w suplementach diety dedykowanych osobom dorosłym ustalono na poziomie 18 mg.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności pobrano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego 1 próbkę środka spożywczego (Prażynki Reksio. Przekąski ziemniaczane solone) i 1 próbkę surowca do produkcji żywności (ziarno soi) Próbki zgodne z wymaganiami- nie stwierdzono sekwencji: p35S, TNOS, pFMV, bar, pat, nptII, P-nos-nptII, ctp2CP4epsps. W 2020r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną (suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi) przeprowadzono:
 - 5 kontroli, podczas których oceniono znakowanie 8 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania ocenionych suplementów diety.
 - Pobrano do badań 10 próbek suplementów diety, 16 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kwestionowano 1 próbkę suplementu diety pobranego do badania w kierunku zawartości witamin i składników mineralnych:

składniki mineralne (magnez), ocena organoleptyczna, znakowanie. Próbkę kwestionowano ze względu na nieprawidłowości w zakresie znakowania.

- Podejmowano czynności wyjaśniające w związku z powiadomieniem w systemie przeciwdziałania oszustwom związanym z żywnością zgłoszonym przez Belgię (numer FF 2020/1008), dotyczącym obecności niezadeklarowanej substancji sildenafilu w suplementie diety pn. Vimax VigRX, kraj pochodzenia Stany Zjednoczone. Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z właścicielami sklepów zielarsko-medycznych, aptek oraz właścicielem hurtowni farmaceutycznej. Podczas przeprowadzonych rozmów uzyskano informację, iż brak w sprzedaży zafałszowanego suplementu diety pn. Vimax VigRX.

3. W związku z 30 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 21 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 7 kontroli oraz rozmowy telefoniczne

W ramach podejmowanych czynności wycofywano z obrotu:

- **4 sztuki** produktu Turek Puszysty Rzodkiewka 140g, tj. partia/seria nr H20029, termin przydatności do spożycia: 15.04.2020, partia/seria nr H20029, termin przydatności do spożycia: 28.04.2020, partia/seria nr H20057, termin przydatności do spożycia: 26.05.2020 w związku z niezadeklarowaną obecnością alergenu- gorczycy w pasteryzowanym serku z mleka krowiego wyprodukowanym w Czechach.
- **27 sztuki** produktu pn. „KRESTO SEZAM”, 200g, nr partii: L200551V464, data minimalnej trwałości: 31.08.2021, kraj pochodzenia Indie ze względu na obecność *Salmonella* Amsterdam i *Salmonella* Livingstone w 1 z 5 zbadanych próbek,
- **6sztuk** wyrobu Granit talerz deserowy 20cm czarny NBC, kod produktu: KZ/19/182, kraj pochodzenia: Chiny w związku ze stwierdzeniem migracji ołowiu na poziomie > 3 mg/dm²,
- **317 sztuk** produktu pn. „Papryka słodka mielona”, najlepiej spożyć przed końcem: 10.2021, nr partii: LM19EX721, masa netto 20g, w związku z wykryciem *Salmonella* z grupy BO,
- **29,97kg** produktu - filet z kurczaka ze względu na wykrycie *Salmonella* Enteritidis w 1 z 5 próbek wycinków skórek szyi kurcząt (nr partii 232/2/222/20) oraz w 1 z 5 próbek elementów – udo z kurcząt (nr partii 232/2/222/20),

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

- **375kg** produktu pn. seler korzeń, numer partii: 26.10.2020 ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu - chlorpyryfosu na poziomie $0,028 \pm 0,014$ mg/kg,
 - **1 sztukę** produktu Nestle Sinlac bezglutenowy produkt zbożowy po 4 miesiącu, 500 g, oznakowanym nr partii 01970291R i datą minimalnej trwałości: 09.2021, w związku ze stwierdzeniem kadmu na poziomie $0,067 \pm 0,010$ mg/kg.
 - **66,05kg** produktu pn.: Płatki migdałowe, które były źródłem zanieczyszczenia niedeklarowanego składnika alergennego - orzechów ziemnych w produkcie pn. Multi-Frucht Müsli 750 g, Mestemacher, oznakowanym numerami partii/ datami minimalnej trwałości: 12.07.2020, 23.08.2020, 02.09.2020, 30.09.2020, 15.11.2020
 - **8 sztuk** produktu Olej z ryżu MÍ RA, nr partii L0041, data minimalnej trwałości: 02.2022, pochodzącym z Włoch, w którym stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydołu (2332 ± 676 µg/kg) oraz stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie 7551 ± 1510 µg/kg),
 - **4 sztuki** produktu kasza jaglana K- Classic, 400 g, data minimalnej trwałości: 06.02.2021 oraz nr partii: 06/02.2021, w którym stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) glifosatu ($0,34 \pm 0,17$ mg/kg).
 - **2 sztuki** enzymu spożywczego.
 - **25 sztuk** produktu pn. bułki pszenne do hamburgerów z sezamem „maxi BURGER buns with sesame” 300g.
4. W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. Świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością, kontrolą objęto również obiekty ruchome prowadzące sprzedaż mięsa i przetworów mięsnych w tym na placach targowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 50 kontroli obejmujących w/w obszar, w tym 4 kontrole w obiektach ruchomych prowadzących działalność na placach targowych. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1750 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki i kontenery na odpady, nieuporządkowany, zaśmiecony teren wokół pojemników na odpady. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

5. Realizując nadzór nad kosmetykami w 2020 roku pobrano do badań laboratoryjnych 8 próbek kosmetyków do badań mikrobiologicznych. Pobrane próbki pochodzą od producentów mających siedzibę na terenie nadzorowanym przez PPIS w Busku - Zdroju. Żadna z próbek nie została zakwestionowana.
6. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 47 obiektów, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2000zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia, nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, wykorzystywania pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem, brak środków dezynfekcyjnych w terminach ważności, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel obiektów. Ponadto w kontrolowanych obiektach nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Nie przestrzegano instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Mandaty nakładano zakładach żywienia zbiorowego tzw. „małej i dużej gastronomii”, w sklepach spożywczych, piekarni. Wydawano zalecenia z bezzwłocznym terminem wykonania na nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Kontrole sprawdzające przeprowadzone ponownie w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektów.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

7. Przeprowadzono 8 kontroli w trakcie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W 2 obiektach przygotowującym posiłki dla dzieci przebywających na wypoczynku letnim stwierdzono niezgodności. W 2 obiektach przygotowujących posiłki dla dzieci przebywających na wypoczynku letnim stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w zakresie stanu sanitarno-higienicznego. Niezgodności dotyczyły między innymi nieprawidłowo prowadzonych procesów mycia i dezynfekcji, brudne, zaśmiecone posadzki, półki zakurzone, z widocznymi na powierzchni resztkami żywności. Podręczny sprzęt kuchenny z resztkami żywności, ponadto patelnie zniszczone, przypalone. Przy wszystkich umywalkach do mycia rąk brak koniecznego wyposażenia do higienicznego mycia i dezynfekcji rąk tj. brak mydła dezynfekcyjnego; brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel. W zakładzie brak środków dezynfekcyjnych w terminach ważności. Brak segregacji w urządzeniach chłodniczych. Na osoby odpowiedzialne nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800,00zł. oraz wydano zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały, że nieprawidłowości zostały usunięte.
8. W 2020r. uczestniczono w opracowaniu 1 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego. Zatrucie pokarmowe wystąpiło w mieszkaniu prywatnym. Po przeanalizowaniu całego materiału z dochodzenia uznano, że potrawy przygotowywane i spożywane w mieszkaniu prywatnym mogły być nośnikiem czynnika zakaźnego i być przyczyną zachorowań ponieważ mogło nastąpić ich zanieczyszczenie przez osobę przygotowującą potrawy, która była bezobjawowym nosicielem pałeczek Salmonella Enteritidis.
9. Wykonano 25 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego 8 % pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
10. Wykonano 8 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, w tym w Domu Pomocy Społecznej, innych zakładach żywienia oraz 6 ocen żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego. Ocenione jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzane błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.
11. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 34 kontrole. Wydano 34 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe w tym 26 zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, 3 decyzje zatwierdzające obiekty warunkowo oraz 5 decyzji

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności - rozszerzenie działalności.

12. Na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji przeprowadzono 21 kontroli: 5 kontroli potwierdziło zasadność interwencji, 16 interwencji nie potwierdziło się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 24 %.

Wnioski:

W 2020r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej uległ nieznacznej poprawie. W 2020r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2019r. stwierdzono 1 obiekt niezgodny tj. 1 obiekt obrotu żywnością.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów,
- Ciasta z kremem,
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający. Pomimo to wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu buskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków

spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

. Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2020 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2020r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji, w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy

w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V – VIII) oraz gimnazjaliści a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto, projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 17 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia zorganizowanego przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w PSSE w Busku – Zdroju. Ponadto w placówkach, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu pracownicy Sekcji PZiOZ przeprowadzili narady wdrożeniowe. Zarówno podczas szkolenia jaki narad koordynatorom przekazano materiały edukacyjne do programu.

W maju 2020r. ze względu na zawieszenie prowadzenia w szkołach zajęć dydaktyczno-wychowawczych w trybie stacjonarnym, w związku z epidemią wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2, realizacja programu w roku szkolnym 2019/2020 została odwołana.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu buskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.



Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli, szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu przystąpiło 13 placówek z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 521 dzieci oraz 111 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 15 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku działań edukacją objęto 132 uczniów oraz 133 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Według danych szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i jest programem wojewódzkim.

Jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 15 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 366 uczniów oraz 119 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych konkursach, przedstawieniach i apelach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich samych decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej – IV-VIII.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.



OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu. Program ten jest realizowany na szczeblu wojewódzkim.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 11 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 335 uczniów.

Ponadto w program zaangażowano 139 rodziców, którzy aktywnie uczestniczyli w wybranych zadaniach.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształcić postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień. W 2020r. w szkołach powiatu buskiego przeprowadzono 8 spotkań, w których uczestniczyło 218 uczniów. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2019/2020 ruszyła pilotażowa edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.



Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu buskiego w programie wzięło udział 7 przedszkoli, w związku z czym edukacją objęto 224 dzieci oraz 95 rodziców.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą. Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, środki zastępcze) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 7 szkoły ponadpodstawowych w Zespołach Szkół, wskutek czego edukacją objęto 223 uczniów i 150 rodziców.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia

**wątroby typu B i C
pt. „Podstępne WZW”**



FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI



Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych w Zespołach Szkół, w wyniku czego edukacją objęto 430 uczniów.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.



Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadgimnazjalnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiło 8 szkół ponadpodstawowych w Zespołach Szkół, w wyniku czego edukacją objęto 505 uczniów.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Profilaktyka uzależnień – środki psychoaktywne

W ramach działań profilaktycznych z zakresu środków psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przeprowadziła w sumie 9 spotkań edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego, w których łącznie uczestniczyło 187 osób.



Podczas realizacji akcji „Bezpieczne Ferie 2020” oraz „Zdrowe Wakacje 2020”, również prowadzono działania edukacyjne dot. profilaktyki środków psychoaktywnych skierowane do uczestników zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego.

Akcja Letnia 2020

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2020”.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.



W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych „Zdrowe i bezpieczne wakacje” na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego (5/87).

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, PPIS w Busku – Zdroju kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym wychodząc także naprzeciw oczekiwaniom szkoły, przeprowadzono 1 spotkanie dot. zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło 21 uczniów.

Wnioski:

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w 2020r. zostały niestety mocno ograniczone z powodu zaistniałej sytuacji epidemiologicznej.

X. PODSUMOWANIE

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W marcu 2020r. na terenie powiatu buskiego, tak jak na terytorium całej Polski został ogłoszony **stan epidemii**, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach **zarządzania kryzysowego**. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (**dyżurny telefon alarmowy**). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w **planach zarządzania kryzysowego** pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2020r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobami z wynikiem pozytywnym w kierunku SARS-coV-2).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie buskim w 2020 roku zdominowało rozprzestrzenianie się wśród mieszkańców wirusa Sars-CoV-2, który powodował zachorowania na COVID-19. Występowały ogniska zachorowań, zwłaszcza wśród osób starszych i z osłabioną odpornością. Potwierdzono **1524 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **102** osoby spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **55** zgonów z powodu Coronavirusa, z czego 43 osoby miało choroby współistniejące.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 - odnotowano w **2020 r. spadek** zachorowań w stosunku do roku 2019 .

W **2020r.** na terenie powiatu buskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W **2020 r.** na terenie powiatu buskiego **nie zarejestrowano** **nowo wykrytych zakażeń HIV**.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę stan pandemii w kraju, ograniczoną liczbę kontroli sanitarnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Stan sanitarny na terenie powiatu buskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie buskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

| Ilość prób / przekroczeń | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------------------------------|------|------|------|------|------|------|-----------|
| Ilość pobranych prób | 105 | 94 | 115 | 119 | 96 | 88 | 81 |
| Ilość przekroczeń bakteriologicznych | 4 | 4 | 6 | 11 | 4 | 0 | 1 |
| Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych | 10 | 4 | 6 | 7 | 2 | 6 | 1 |

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu buskiego można ocenić, jako dobry.

W powiecie buskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2020r. działalność Sekcji Nadzoru Zapobiegawczego została przedefiniowana ze względu na stan epidemii jaki wystąpił w kraju. Nadrzędnym elementem działań było uczestniczenie w zwalczaniu, zapobieganiu i przeciwdziałaniu szerzenia się epidemii SARS CoV-2. Mimo tych priorytetów Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego nie zaprzestała swoich ustawowych, podstawowych czynności i działań, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- podmiotów wykonujących działalność leczniczą
- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2020r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2020r. objęto nadzorem 69 placówek nauczania i wychowania oraz 11 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2020r. na poprawę w/w stanu zostało wydane 4

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

decyzje administracyjne. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Nadal brak jest dostatecznej ilości pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem.

Częstym zjawiskiem jest nie wykonywanie zaleceń w terminach zawartych w decyzjach. Dyrektorzy placówek niewykonywanie zaleceń w terminach tłumaczą z reguły brakiem środków finansowych na wykonanie wszystkich punktów zawartych w decyzjach i trudnościami związanymi z przetargami.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2020r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 2936 obiektów tj. o 14 obiektów więcej w porównaniu do 2019r. i o 81 obiektów więcej w stosunku do roku 2018. W ciągu 3 lat tj. od 2018r. nadzorem objęto 49 producentów produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej.

W 129 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 199 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 28 kontroli interwencyjnych: 7 związanych z systemem RASFF (wycofywanie niebezpiecznych produktów z rynku) oraz 21 na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji.

Z 129 obiektów skontrolowanych w 2020r. wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 32 zakłady, tj. 24,8%. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2020r. wydano 3 decyzje w tym 1 decyzję dotyczącą weryfikacji systemu HACCP oraz 2 decyzje przedłużające termin wykonania wydanych decyzji,

Nałożono 24 mandaty karne na kwotę 6250,00 zł,

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 47 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2000zł.

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 5 kontroli dotyczących prawidłowości oznakowania w/w grupy środków spożywczych. Oceniono znakowanie 8 produktów. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania ocenionych suplementu diety. Przeprowadzono czynności wyjaśniające w zakresie wprowadzania do obrotu suplementów diety, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu kwestionowanych suplementów diety. Prowadząc

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 4014,66zł.

W ramach przeprowadzonego w 2020r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 223 próbki, zakwestionowano 7 próbek: 5 próbek za jakość zdrowotną 2 próbki za nieprawidłowe znakowanie co stanowi 3,13% pobranych próbek. Mikrobiologicznie zbadano 156 próbek, kwestionując 5 próbek, powód zakwestionowania: obecność Enterobacteriaceae. Chemicznie zbadano 76 próbek, Brak zakwestionowanych próbek w zakresie parametrów chemicznych.

Zakwestionowano 2 próbki za znakowanie: suplement diety oraz przetwór mięsny. Nie kwestionowano 2 próbek pobranych do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego.

W 2020r. odnotowano nieznaczłą poprawę stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty.

Nadzór w zakresie higieny środowiska pracy.

W 2020r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (np. rządowy „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009÷2032”, wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W porównaniu z 2019r. zaobserwowano znaczny spadek w zakresie stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych (7 zakładów w 2019r. i brak przekroczeń w 2020r.). Spadek w zakresie stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2020 ROK

w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Zaobserwowano natomiast wzrost stwierdzonych chorób zawodowych (w 2019r. wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową w powiecie buskim (nauczyciel) zaś w 2020r. wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (nauczyciel, masażysta, rolnik, spawacz).

Należy podkreślić, iż w przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

Również w przypadku rolnika i masażysty niemożliwym jest uniknięcie narażenia z powodu dużej ilości czynników alergizujących w otoczeniu oraz wrażliwości osobniczej jednostki.

W przypadku spawacza oprócz zakładu na terenie działania tut. stacji pracował również w innych zakładach pracy. Należy podkreślić, że zakład, w którym pracował jest pod stałym nadzorem tutejszej stacji i z roku na rok warunki pracy pracowników tam zatrudnionych ulegają poprawie.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Działalność w zakresie **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej** w 2020r. zamierzano realizować zgodnie z celami **Narodowego Programu Zdrowia**.

Jednakże po wprowadzeniu stanu epidemii działalność edukacyjna została skierowana na profilaktykę zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Podejmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukacją prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2020r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2020 roku w dalszym ciągu na dobrym poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.